

BASIN AÇIKLAMASI

Kendilerine, mesleklerine, hatta temel hak ve özgürlüklerine yabancılaştırılan kitlelerin sorunlarını ve çözümlerini irdelemek amacıyla aralarında Türk Eczacıları Birliği'nin de bulunduğu çeşitli meslek örgütleri ortak bir basın toplantısı düzenlemişlerdir. Toplantıda kamuoyunun dikkatine sunulan basın açıklaması şöyledir:

Çalışma yaşamımızda işçi ve memur olmak üzer iki temel istihdam şekli vardır. İşçilerin ve işverenlerin karşılıklı hak ve çıkarları Anayasanın 49 ve 55. maddelerinde belirtilmiştir. İşçilerin çalışma yaşamına ilişkin güvenceleri Sendikal Örgütlenme, Toplu İş Sözleşmeleri ve grev hakkıdır.

Ülkemizde diğer istihdam şekli memuriyettir. Anayasanın 128. maddesi uyarınca Kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler memurlar eliyle yürütülür. Personel yasaları ile memurların nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, aylık ve ödenekleri, diğer özlük işleri belirli kurallara bağlanmıştır. Ancak bu kuralların saptanmasında memurlar söz ve karar sahibi değildir. Devletin dayattığı koşulları kabullenmek konumundadırlar. Yaklaşık birbuçukmilyon kişilik kitle sendikal ve siyasal örgütlenme hakkından yoksundur.

Bu Basın toplantısının amacı kendilerine, mesleklerine, hatta temel hak ve özgürlüklere yabancılaştırılan bu kitlenin sorunlarını ve çözümlerini irdelemektir.

Ülkemizde tek parti dönemi hariç her ekonomik ve siyasal bunalım döneminin ardından kamu yönetiminin yetersizliği tartışma konusu yapılmıştır. Bu nedenle 1960, 1971 ve 1980'deki bunalımlarda çeşitli düzenlemeler denenmiş, fakat gerçek anlamda personel reformu gerçekleştirilememiştir. Örneğin 657 sayılı yasa 1970 yılından bu yana 38 kez KHK ve 20 kez yasa ile olmak üzere toplam 58 kez değiştirilmiştir. Sonuçta keşmekeş öyle boyutlara varmıştır ki Devlet Memurlarının aylıklarını ödeneklerini, sosyal yardımlarını hesaplamak bilmeceye dönüşmüştür. Ancak personel reformu gerçekleşmemiştir. Çünkü soruna Dünya Memur Hareketinin bilgi ve deney birikimi dikkate alınarak çağda biçimde yaklaşılmamış, sorunun çözümü personel yasalarında aranmıştır. Bu yanlış yaklaşımdan artık vazgeçilmelidir.

Ülkemizde fiyatların asansörle, ücretlerin merdivenle çıktığı bir ekonomik model uygulanmaktadır. DİE verilerine göre Mayıs 1989-1990 döneminde enflasyon oranı %65,9 dur. Buna karşın, 1990 yılı başında memurlara yapılan zam oranı, 1989 yılı ikinci yarısına göre bile ortalama %23 civarındadır. Bu acı gerçeğe karşın memur aylıklarına yapılan zamlar (memura müjde, katsayı armağanı, cömert zam) şeklinde bir ihsan, bir ulufe havasında kamuoyuna yansıtılmıştır. Oysa gerçek çok farklıdır. Memurların ekonomik durumu ciddi tavrı konulmasını gerektirecek durumdadır.

Bugün;

⇒ 9. derece üniversite mezunu bir memurun bir saatlik ücreti ile ancak 4 simit alınabiliyor.

⇒ 8. derece bir hemşirenin bir günlük ücreti ile ancak 2 kilo et alınabiliyor.

⇒ 10 yıllık öğretmenin günlük ücreti 18.000 TL'dir.

⇒ Bir hekimin 24 saatlik nöbetinin karşılığı ancak 8000 TL'dir.

⇒ Fazla çalışma ücretlerinin saati 450 TL'sidir.

⇒ En düşük derecedeki memurun günlük ücreti ile yalnızca 3 ekmeğe, 200 gr zeytin, 200 gr peynir ve 1 kg domates alınabilmektedir.

⇒ Kamu çalışanlarının büyük kısmı lojman, kreş, servis olanaklarından yoksundur.

Günümüz koşullarında 4 kişilik bir ailenin insanca yaşayabilmesi için gereken asgari giderler şöyledir:

Mutfak giderleri	730.000
Barınma giderleri (Kira ve diğerleri)	400.000
Giyinme giderleri	120.000
Ulaşım giderleri	100.000
Eğitim giderleri	100.000
Kültür ve dinlenme giderleri	100.000
Diğer giderler	50.000
Toplam	1.600.000.-

Kuşkusuz memur aylıkları kendi başına anlamlı değildir. Önemli olan bu aylıkların harcandığı beslenme, sağlık, eğitim, konut, kültür, dinlenme gibi ekonomik ve sosyal haklardan yararlanma düzeyidir. Bu alanlarda 1,5 milyon memur siyasal iktidarların verdiğiyle yetinmek durumunda. Memur üretim, büyüme ve bölüşüm kararlarına katılamamaktadır.

Memurların yönetime katılması, kendilerinin ve ülkenin yazgısına söz ve karar sahibi olması kaçınılmaz bir zorunluluktur.

Memurun gerçek yaşam ücreti 1963 yılında 100 birim iken 1977 yılında 66,6'ya 1980 yılında 41'e, 1989 yılında 31,2'ye düşmüştür. 1977 yılında milli gelirden %36,61 pay alan ücretlilerin bu payı bugün %15'lere düşmüştür. Oysa gelişmiş ülkelerde ücretlilerin milli gelirdeki payı %70 civarındadır.

Ekonominin ve Bütçenin memurları sıcak olarak ilgilendiren bir diğer yönü vergiler, zamlar ve borçlanmadır. 1980 sonrasında gelirvergisi tarife ve oranlarında yapılan değişikliklerle ücretlilerin vergisi azaltılmış izlenimi veriliyor. Ancak bu yanıltıcıdır. Çünkü vergi oranı düşürülürken bu ücret artışlarına mahsup edilmiştir. Yani, ücret artışları bu nedenle sınırlı tutulmuştur. Katma Değer Vergisi, çeşitli fonlar aracılığıyla ücretliler üzerine yeni yükler bindirilmiştir. Zamların, bütçe açıklarının ve devlet borçlarının çalışanlar açısından birer ek vergi olduğu da kuşku yoktur.

Memurların kavgası salt ekmeğe kavgası değildir. Yalnız ekmeğe yaşanmaz, özgürlükler de ekmeğe kadar kutsaldır. İnsan hakları, temel hak ve özgürlükler memur olduğu için değil, insan olduğu için kişinin sahiplenmesi gereken değer-

lerdir. Ülkemizde memurlar bu açıdan da iç açıcı bir konumda değillerdir. İşe alma, işten uzaklaştırma, çalışma koşulları, disiplin, hak arama yolları, düşünce ve örgütlenme özgürlüğü gibi haklar devletin tek yanlı yaptırımları ile düzenlenmektedir. Memurlar bu konularda da bir dayatmayla karşı karşıyadır. Memurlar işsizlik korkusu ve baskısı altında, antidemokratik düzenlemelere boyun eğerek çalışmaktadır. Anayasa, Devlet Memurları Yasası, Dernekler Yasası başta olmak üzere birçok yasa, tüzük ve yönetmelik memurların temel hak ve özgürlüklerini sınırlamaktadır. Anılan mevzuat ve demokrasi anlayışı değişmedikçe memurların özgür insan olmasına olanak yoktur.

Görüldüğü gibi memurların ekonomik ve demokratik sorunlarını toplum sorunlarından soyutlamak olanaksızdır. Sorunların çözümü toplumsal yapının ve ekonominin, çalışanların çıkarları doğrultusunda yeniden düzenlenmesine bağlıdır. Bu ise çalışanın ülkenin ve kendisinin yazgısında söz ve karar sahibi olmasıyla olanaklıdır. O halde memurların ve diğer gündem maddesi demokrasi-
dir.

Temmuz ayı memur aylıkları artışları tartışılırken bu gerçekleri kamuoyunun bilgisine sunmayı görev saydık.

Biz aşağıda isimleri bulunan demokratik kitle örgütleri olarak diyoruz ki;

1. Yukarıdaki hesaplama gözönüne alınarak memurların insanca bir yaşam sürebilmesi için en düşük net memur maaşı 1.600.000TL olmalıdır.

2. Eğitim, kıdem ve çalışma koşulları gözönüne alınarak ücretler kademeli olarak, bu ücretin üzerinde olacak şekilde artırılmalıdır.

3. En az ücretten hiçbir şekilde vergi, fon kesintileri yapılamalı, ücretlilerin üzerindeki vergi yükü azaltılmalıdır.

4. Kamu çalışanlarına yönelik havadan para aldıkları, sayılarının fazla olduğu şeklindeki suçlamalardan ve işten çıkarılma tehditlerinden vazgeçilmelidir.

5. Kamu çalışanlarının çalışma koşullarında, ücretlerinin ve sosyal haklarının belirlenmesinde söz ve karar sahibi olması GREVLI-TOPLU SÖZLEŞMELİ SENDİKAL HAKLARIN alınması ile olanaklıdır.

BELEDİYE ÇALIŞANLARI DAYANIŞMA DERNEĞİ
DENET-DER
TEKNİK SAĞLIK MENSUPLARI DERNEĞİ
TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİ
TÜRK İDARECİLER DERNEĞİ
TÜRK VETERİNER HEKİMLERİ BİRLİĞİ
TÜRKİYE ZİRAATÇILAR DERNEĞİ
VETERİNER HEKİMLER DERNEĞİ

DEMİRYOLU MEMURLARI DERNEĞİ
EĞİT-DER
TÜRK DİŞHEKİMLERİ BİRLİĞİ
TÜRK HEMŞİRELER BİRLİĞİ
TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ
TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ
TMMOB
VETERİNER SAĞLIK TEKNİKİSYENLERİ
DERNEĞİ